

1

3

5

2

4

1/ Taneční performance rumunské umělkyně Alexandry Pirici.

2/ Hlavní kurátorka Cecilia Alemani.

3/ Sochy Simone Leighové.

4/ Američanka Simone Leighová si odnesla Zlatého lva za nejlepší hlavní výstavu letošního Biennale Arte.

5/ Dílo ze série Nekonečné vejce od slovenské sochařky Márii Bartuszové.

Mé ženy

Text: Lucie Drdová – Foto: archiv instituce

Už před zahájením benátského bienále se objevilo několik předpojatých zpráv o „nekorrektnosti“ výběru umělců, resp. zastoupení žen. Poprvé v jeho historii se totiž poměr převážil, a to výrazně na stranu umělkyní. Hlavní kurátorka Cecilia Alemani se však neochvějně bránila tomu, že by se jednalo o záměr. Naopak si prý vybírala zcela přirozeně podle zvoleného tématu. Je logické, že lidské tělo, které se stalo ústředním motivem v kontextu jeho metamorfózy, svobody transformace a vztahuje se k otázkám identity, genderu a rasy, je vlastnějším ženám obecně. Navíc vypuknutí pandemie přidala teoretickým východiskům reálný rozměr a výstava je zdařilou reflexí světa a společnosti, ve které žijeme.

Na pozadí několika menších výstavních kabinetů se Alemani pokusila o transhistorický exkurz se spíše opomíjenými umělci a umělkyněmi minulého století. Pro diváka je to bohatý zdroj k pochopení současných

tendencí. V této části se nachází jediné dvě „česko-slovenské“ ženy. První z nich je avantgardní malířka Toyen (1902–1980), od níž si kurátorka vybrala grafiky z válečných let, kdy se uzavřela do vnitřního světa a reflektovala reálné hrůzy, stejně jako traumatické stavy duše. Aby si zachovala tvůrčí svobodu, musela následně utéct do Francie.

To slovenská sochařka Mária Bartuszová (1936–1996) strávila v izolaci socialistického Československa celý život. Její objekty organických tvarů jsou vyjádřením nejvyšší křehkosti a otiskem vnitřní síly. Teprve v tomto roce se jí dostává retrospektivy v londýnské Tate.

Bienále má také své oceněné. Odborná porota zvolila jako nejlepší umělkyni hlavní výstavy Simone Leighovou (* 1967). Americká sochařka souběžně reprezentuje Spojené státy v jejich pavilonu v Giardini. Je to vůbec poprvé v jeho historii, kdy byla nominována černošská umělkyně, která ve své suverénní výpovědi v podobě monumentálních

ženských figur pojmenovává břímě koloniálních historií a také příslib feminismu Afroameričanek.

Osobně krásnou linkou jsou poetické choreografie a performance Rumunky Alexandry Pirici (* 1982). Již téměř před dekadou reprezentovala mladá žena svoji zemi v národním pavilonu a letos se její senzitivní taneční performance stala součástí hlavní výstavy. Pod názvem Encyklopedie vztahů tanečníci svými pohyby reflektují jak historii a funkci gest v umění, tak prezenci těla nebo záznam obrazu.

Letošní ročník patří k nejlepším v historii. Výtka o tendenčnosti a snaze stvořit feministickou výstavu se nijak nepotvrdily. Není o umělkyních, ale prezentuje práci mnoha výborných žen a je oslavou jejich kreativity. ■

Biennale Arte, Benátky, 23. 4. – 27. 11. 2022

Autorka je historička umění a galeristka, www.drdovagallery.com